

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Tdo/46/2019                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7617011837                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.10.2019                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Alena Šišková            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2019:7617011837.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obvineného K. Z. pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 29. októbra 2019 v Bratislave, o dovolaní obvineného K. Z. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 14. februára 2018 sp. zn. 4To/7/2018, takto

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. Z. odmieta.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 11. decembra 2017, sp. zn. 2T/80/2017 bol obvinený K. Z. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný vinným zo spáchania zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že :

dňa 6. marca 2017 v čase okolo 21.30 hod., v Krompachoch, na ul. Hornádskej, pod mostom cez rieku Hornád, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, pristúpil k maloletej D. G., nar. XX. R. XXXX, ktorá v tom čase prechádzala pri moste s tým, aby sa s ním išla porozprávať, čo však maloletá odmietla, následne ju chytil za ruku a ťahal ju pod most, pričom maloletá kričala, aby ju pustil, zvalil ju na zem na chrbát a ľahol si na ňu, hovoril jej aby sa vyzliekla, čo však maloletá odmietla, snažil sa rukami ohmatávať jej prsia a v oblasti rozkroku, snažil sa jej stiahnuť nohavice, ktoré mala na sebe, avšak maloletá sa bránila tak, že si rukami zakrývala prsia a kopala nohami, kričala, aby ju pustil, pričom od svojho konania upustil až po tom, čo na jej krik prišla sestra F. T., na čo z miesta ušiel.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Obvinenému bolo zároveň podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona

uložené protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“) rozsudkom zo 14. februára 2018, sp. zn. 4To/7/2018 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obvinenému podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 5 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. c) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov. Pre účel výkonu uloženého trestu odňatia slobody zaradil krajský súd obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti naposledy uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený K. Z. vo svoj prospech v zákonom stanovenej lehote dovolanie, prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Kataríny Čorbovej, advokátky so sídlom v Košiciach, Žiškova 39, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

V súvislosti s dovolacím dôvodom vyplývajúcim z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že súdy v základnom konaní odmietli podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku vykonať obvineným navrhované dôkazy, a to výsluchy svedkýň R. Y. a L. Y. Nebolo mu taktiež umožnené podstúpiť vyšetrovanie na „detektore lži“, hoci o to prejavil záujem. Obvinený ďalej namietal, že v prípravnom konaní neboli zabezpečené záznamy z kamier Mestskej polície Krompachy z miesta činu a neboli zaistené veci, ktoré mal oblečené v čase skutku. Uvedené nedostatky v dokazovaní podľa názoru dovolateľa predstavujú zásadné porušenie práva na obhajobu, ako aj zásady náležitého zistenia skutkového stavu (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), pričom nevykonané dôkazy mali a mohli zásadne podporiť obhajobu obvineného a v konečnom dôsledku preukázať jeho nevinu. Vyjadril názor, že oba súdy hodnotili a vykonali len dôkazy v jeho neprospech, pritom dôkazy svedčiace v jeho prospech odmietli vykonať, v dôsledku čoho nemohla byť objektívne zistená pravda a takýmto postupom v konečnom dôsledku došlo k porušeniu rovnosti strán vyplývajúcej z ustanovenia § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Práve výpovede svedkýň R. Y. a L. Y. mohli podľa názoru dovolateľa objektivizovať výpovede jeho rodinných príslušníkov, ktoré súd prvého stupňa odmietol pre ich nepresvedčivosť a rozpory a taktiež by postavili do iného svetla výpovede ďalších svedkov, a to I. K., U. P. a L. B., ktoré okresný súd hodnotil ako rozporné navzájom a v rozpore s výpoveďou dovolateľa. Obvinený v podanom dovolaní ďalej namietal, že výpovede poškodenej a jej sestry Y. (správne F.) T. boli v rozpore so závermi znaleckého dokazovania z odboru kriminalistiky, napriek tomu im oba súdy uverili. Zaisťiť šatstvo obvineného bolo, podľa názoru dovolateľa, potrebné za účelom zaistenia prípadných stôp kontaktu s poškodenou.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený namietal, že krajský súd skutok uvedený v obžalobe nesprávne kvalifikoval. Podľa názoru dovolateľa v takzvanej skutkovej vete chýba vyjadrenie subjektívnej súvislosti medzi konaním obvineného a vekom maloletej poškodenej. Popis skutku neobsahuje skutočnosť, že sa skutku mal dopustiť v súvislosti s vekom poškodenej, aby jednoduchšie dosiahol svoj zámer. Samotná skutočnosť, že poškodená je chránenou osobou bez vyjadrenia naznačenej subjektívnej súvislosti, nemôže podľa názoru dovolateľa odôvodňovať kvalifikáciu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, podľa § 200 ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

V podstate z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona, zrušil vyššie označený rozsudok Krajského súdu v Košiciach a aj rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj "najvyšší súd") ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku)

pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok [§ 372 ods. 1 Trestného poriadku].

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku (§ 382 písm. c) Trestného poriadku).

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 57 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 5/2007).

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku), ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa ustálenej súdnej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 7 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 1/2011 - ďalej aj „R 7/2011“) právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku).

Za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení si povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku respektíve uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku.

Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pokiaľ obvinený namietal odmietnutie ním navrhovaných dôkazov, a to výsluchov svedkýň R. Y. a L. Y. okresným súdom podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, k tomu je potrebné uviesť, že obvinený je v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, ale je na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci

práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 116 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 8/2014 - ďalej aj „R 116/2014“).

V prejednávanej veci, ako to napokon konštatuje aj obvinený v podanom dovolaní, okresný súd ním navrhované dôkazy (výsluchy vyššie uvedených svedkýň) na hlavnom pojednávaní konanom 11. decembra 2017 podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, a to ešte pred vyhlásením v úvode tohto rozhodnutia označeného rozsudku, odmietol. Z uvedeného je teda zrejmé, že súd prvého stupňa sa týmto dôkazným návrhom zaoberal, procesne naň reagoval a pred meritórnym rozhodnutím ho odmietol. Zároveň v dôvodoch spomínaného rozsudku (strana 19) vysvetlil, prečo dotknutý návrh na doplnenie dokazovania odmietol (jednalo sa o objasňovanie okolností, ktoré boli zistené už skôr navrhnutými a aj vykonanými dôkazmi), pričom tento obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, ktorú nie je možné považovať za svojvoľnú, či arbitrárnu, dovolací súd v rámci dovolacieho konania, nie je oprávnený preskúmať, pretože by to odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkovým stavom podľa § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou, Trestného poriadku, podľa ktorého „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.“ (Primerane už spomínané publikované rozhodnutie pod číslom R 7/2011).

K „záujmu“ obvineného podstúpiť vyšetrovanie na takzvanom detektore lži sa žiada uviesť, že za zákonný spôsob získania dôkazu treba považovať jednak splnenie formálnych, t. j. procesných podmienok vyžadovaných Trestným poriadkom na vykonanie konkrétneho dôkazu a jednak splnenie obsahových (materiálnych) podmienok, t. j. aby úkon - použitý dôkazný prostriedok na vykonanie dôkazu - bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť. Výsledky vyšetrovania na polygrafe (takzvanom detektore lži), nemožno v trestnom konaní použiť ako dôkaz, pretože podstatou takéhoto vyšetrovania je výsluch obvineného ku skutočnostiam, ktoré sa týkajú trestného činu (bližšie rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom R 38/2003).

Pokiaľ obvinený namietal nevykonanie aj ďalších ním navrhovaných dôkazov, a to nezabezpečenie záznamov kamery Mestskej polície Krompachy z miesta činu, nezaistenie vecí - oblečenia obvineného, k tomu je potrebné uviesť, že pred skončením dokazovania na hlavnom pojednávaní konanom na okresnom súde 11. decembra 2017, obvinený na otázku súdu ohľadom jeho návrhov na doplnenie dokazovania po porade s obhajcom, uviedol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Takéto vyhlásenie obvineného, t. j. že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania, je konečným prejavom obvineného o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle obvineného súdom nemožno pokladať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované pod číslom 116 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2014).

Obvinený uvedené návrhy na doplnenie dokazovania síce zopakoval aj v odvolaní proti vyššie označenému rozsudku súdu prvého stupňa opätovne, ale na nich na verejnom zasadnutí vykonávanom krajským súdom 14. februára 2018 za účelom prejednávania jeho odvolania nezotrval, pretože po podaní správy predsedom senátu o stave vecí zameranú na otázky, ktoré treba riešiť, návrhy (ako to vyplýva zo zápisnice o verejnom zasadnutí) na doplnenie dokazovania nemal.

V tejto súvislosti je nutné ešte poukázať na rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 43 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 5/2018, podľa ktorého ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne

súd, v odvolacom konaní odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo (v legislatívnom vyjadrení „rovnako“), ale „primerane“.

Ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol (na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní). Z hľadiska zachovania práv obhajoby [čomu zodpovedá aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] je podstatné, či sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s návrhom, respektíve dôkaznou situáciou vo vzťahu k návrhom dotknutej okolnosti vysporiadal; k takému vysporiadaniu môže dôjsť aj konkrétnym odkazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s jeho prípadným doplnením.

Okrem toho, že v prejednávanej veci nešlo o novonavrhované dôkazy (zabezpečenie kamerového záznamu, zaistenie oblečenia obvineného) až v odvolacom konaní (ich vykonanie bolo navrhované či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom prvého stupňa), obvinený na ich vykonaní na verejnom zasadnutí konanom o jeho odvolaní, ako to už bolo vyššie uvedené, nezotrval, teda svoj návrh v tomto smere vzal späť, krajský súd sa s dôkaznou situáciou vo vzťahu k navrhovaným dôkazom vysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku (strana 4 - 5) konštatujúc, že okresný súd zákonom predpísaným spôsobom a v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku upravujúcimi dokazovanie na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy potrebné pre poznanie skutkových okolností nevyhnutných pre objasnenie veci a spravodlivé rozhodnutie, vrátane preverenia obhajobných tvrdení obvineného, na ktoré aj reagoval v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, pričom s postupom okresného súdu pri odmietnutí dôkazov pre nadbytočnosť sa krajský súd stotožnil.

Vykonanie ďalšieho dokazovania v štádiu odvolacieho konania považoval teda krajský súd za nadbytočné vzhľadom na to, že spáchanie skutku (ustáleného v skutkovej vete) obvineným považoval za nepochybne preukázané už na základe pred súdom prvého stupňa vykonaného dokazovania.

Vzhľadom teda na to, že oba súdy na dôkazné návrhy obžalovaného reagovali, ich nevykonanie odôvodnili, pričom dovolací súd nemôže v podstate prehodnocovať (preskúmať) samotné vecné odôvodnenie nevyhovenia návrhu, pretože by tým došlo k porušeniu už opakovane spomínanej viazanosti dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa vyplývajúcej z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ich postupom k porušeniu práva na obhajobu obvineného, teda naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zjavne nedošlo. Obvinený v podanom dovolaní v podstate napáda len obsah a rozsah vlastnej úvahy súdov o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, čo vyššie uvedené dovolací dôvod zjavne nenaplnia.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je dovolací súd oprávnený skúmať, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a sice, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Dovolací súd hodnotí zistený skutkový stav a vyjadrený v takzvanej skutkovej vete v rámci konania o dovolaní len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pripúšťa iba právne námietky vo vzťahu ku zistenému skutkovému stavu súdmi nižších stupňov.

K námietke nedostatočného vymedzenia skutku v takzvanej skutkovej vete vyššie označeného rozsudku okresného súdu dovolací súd uvádza, že skutok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného, musí byť v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného (bližšie rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 12 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 2/2009) a

to vrátane znaku, ktorý podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

V prejednávanej trestnej veci bol obvinený uznaný za vinného z pokusu zločinu sexuálneho násillia spáchaného na chránenej osobe - dieťati podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Podľa § 127 ods. 1 Trestného zákona dieťatom sa rozumie osoba mladšia ako osemnásť rokov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie dieťa.

Znak skutkovej podstaty - spáchanie vyššie uvedeného zločinu na chránenej osobe - dieťati, je vyjadrený v skutkovej vete rozsudku okresného súdu prostredníctvom formulácie „pristúpil k maloletej D.G. nar. XX. R. XXXX“, z ktorej je však zrejmé iba to, že obeť trestného činu spáchaného obvineným napĺňa zákonnú definíciu dieťata (§ 127 ods. 1 Trestného zákona), ktoré je chránenou osobou [§ 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona].

Podľa § 139 ods. 2 Trestného zákona ustanovenie odseku 1 (chránená osoba) sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

V zmysle vyššie citovaného § 139 ods. 2 Trestného zákona teda možno spáchanie činu voči (na) dieťati považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len ak páchatel vedel, že poškodený je dieťatom a ak túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatela spáchať trestný čin (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 117 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 8/2014).

Z formulácie skutkovej vety napadnutého rozsudku pritom nijako nevyplýva, že by spáchanie tohto činu bolo z hľadiska obvineného subjektívne ovplyvnené súvislosťou s vekom poškodenej, ktorú s ohľadom na to je potrebné považovať za dieťa.

Obvinenému je potom nutné prisvedčiť, že tak okresný, ako aj krajský súd nepostupovali správne (v jeho neprospech bol porušený zákon), keď zistený skutok právne posúdili aj podľa § 200 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, pretože okresným súdom ustálená skutková veta, ktorú krajský súd bezo zmeny akceptoval, neobsahuje žiadne konkrétne skutkové okolnosti, ktoré by vyjadrovali súvislosti medzi skutočnosťou, že v osobe poškodenej ide o dieťa a konaním obvineného v tom smere, že by si obvinený túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodenej, umocnením účinku trestného činu voči poškodenej, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladala alebo podporovala rozhodnutie obvineného spáchať trestný čin (uviedenie dátumu narodenia poškodenej v takzvanej skutkovej vete vyššie označeného rozsudku súdu prvého stupňa vyjadruje len to, že v osobe poškodenej ide o dieťa, nie však, ako to už bolo opakovane uvedené, súvislosť medzi konaním obvineného a touto okolnosťou).

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Ako to už bolo vyššie uvedené oba súdy, teda tak okresný ako aj krajský súd zistený skutok nesprávne právne kvalifikovali. Toto porušenie zákona však postavenie obvineného zásadne neovplyvnilo.

S ohľadom na absenciu vyjadrenia súvislosti medzi skutočnosťou, že v osobe poškodenej ide o dieťa a konaním obvineného, zistený skutok mal byť správne právne posúdený podľa § 200 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého je možné páchatelovi takéhoto zločinu uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od piatich do desiatich rokov.

Z odpisu registra trestov obvineného však plyní, že vo veciach Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 4T/217/2011 a 4T/12/2010 obvinený už bol odsúdený za zločiny (v prvom prípade za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona a v druhom prípade za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona).

Pri ukladaní trestu dovolateľovi bolo preto potrebné zároveň použiť aj ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona, podľa ktorého pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu a zákonom stanovenú trestnú sadzbu podľa spomínaného ustanovenia upraviť, teda zvýšiť jej dolnú hranicu o jednu polovicu z rozdielu medzi jej hornou a dolnou hranicou (§ 38 ods. 8 Trestného zákona) a dovolateľovi ukladať trest odňatia slobody v rozmedzí od siedmich rokov a šiestich mesiacov do desiatich rokov.

Obvinenému bol v prejednávanej veci uložený trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov, teda evidentne pod upravenú zákonom stanovenú trestnú sadzbu v rámci ale trestnej sadzby uvedenej v ustanovení § 200 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorého malo byť jeho konanie správne právne posúdené.

To potom znamená, že pochybenie oboch súdov (tak okresného, ako aj krajského) z tohto hľadiska postavenie obvineného zásadne neovplyvnilo.

Pokiaľ krajský súd pri ukladaní trestu dovolateľovi v prejednávanej veci použil okrem iného, aj zmierňovacie ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. c) Trestného zákona k tomu sa žiada v prvom rade uviesť, že rozlišovacím kritériom obmedzenia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, ustanoveným v § 39 ods. 3 písm. b) až e) Trestného zákona je dolná hranica sadzby trestu odňatia slobody, uvedená v ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, nie dolná hranica tejto sadzby, upravená (zvýšená) podľa § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 13 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky číslo 1/2013).

Podľa § 39 ods. 3 Trestného zákona pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť

c) trest odňatia slobody kratší ako päť rokov, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň desať rokov,

d) trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov.

Vzhľadom na to, že podľa § 200 ods. 2 Trestného zákona je možné páchatelovi takéhoto trestného činu uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od sedem do pätnásť rokov, správne mal krajský súd použiť § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona namiesto písm. c). Avšak aj ním použité ustanovenie [§ 39 ods. 3 písm. c) Trestného zákona] mu umožňovalo znížiť trest odňatia slobody až na úroveň piatich rokov, krajský súd však obvinenému uložil trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov. Z uvedeného je potom zrejmé, že ak by krajský súd zistil, že aj nižší trest zodpovedá ochrane spoločnosti a náprave páchatela lepšie, nič mu nebránilo, aby nižší trest uložil.

Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatela neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatelovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatela za prípravu na zločin alebo za pokus trestného činu a ak vzhľadom na povahu a závažnosť prípravy alebo pokusu má súd za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchatela neprimerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania [§ 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona].

Krajský súd pritom použitie zmierňovacieho ustanovenia odôvodnil len v intenciách odseku 2 písm. a)

ustanovenia § 39 Trestného zákona a len tým, že „vzhľadom na povahu a závažnosť pokusu v tejto konkrétnej trestnej veci, kde poškodená maloletá podrobne popísala konanie obžalovaného a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania“, pričom neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti charakterizujúce povahu a závažnosť pokusu v kontexte popisu skutku poškodenou, ktoré by bolo možné ako mimoriadne okolnosti posúdiť.

Mimoriadne okolnosti týkajúce sa okolností prípadu alebo pomerov páchatel'a pre zníženie trestu tak ako ich predpokladá ustanovenie § 39 ods. 1 Trestného zákona v prejednávanej veci krajský súd neuviedol a ani najvyšší súd ich nevzhladol.

Navyše s ohľadom na skutočnosť, že obvinený zvalil poškodenú na zem, ľahol si na ňu, snažil sa rukami ohmatávať jej prsia a v oblasti rozkroku, snažil sa jej stiahnuť nohavice, pričom k dokonaniu trestného činu nedošlo len z dôvodu, že maloletá poškodená sa aktívne bránila (kopala nohami, kričala) a na miesto činu prišla sestra poškodenej je nutné konštatovať už len malú „vzdialenosť“ od dokonania trestného činu, o spáchanie ktorého sa obvinený pokúsil. Spôsob spáchania stíhaného trestného činu v štádiu pokusu v prejednávanej veci sa z hľadiska závažnosti nijako mimoriadne neodlišuje od konania iných páchatel'ov rovnakých alebo obdobných trestných činov, a preto skutočnosť, že k dokonaniu stíhaného trestného činu nakoniec pre vyššie uvedené okolnosti nedošlo, neumožňuje urobiť záver, že by použitie vyššie uvedenej trestnej sadzby ustanovenej trestným zákonom (od siedmich rokov a šiestich mesiacov do desiatich rokov) bolo pre obvineného neprimerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Vo svetle vyššie uvedeného by potom ani pri správnej právnej kvalifikácii zisteného skutku nebolo možné dôvodne očakávať uloženie miernejšieho trestu obvinenému, a preto porušenie zákona jeho postavenie zásadne neovplyvnilo, čo použitie dôvodov vyplývajúcich z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vylučuje.

Nakoľko obvinený K. Z. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.